

Fond för framtida nyinvesteringar

En fastighetsägare inom verksamhetsområdet har motsatt sig att betala en särskild bruksavgift om 3,56 kr per m³ vatten som påförts fastigheten. Den särskilda avgiften är enligt huvudmannen avsedd att säkra kommunens framtida vattenförsörjning och kan grovt indelas i tre delar, lågvattenreservoar, tryckstegring och spolvatten. Medel ska således avsättas till en fond för framtida nyinvesteringar. Fastighetsägaren anser dock att det extra avgiftsuttaget utgör ett otillåtet överuttag i förhållande till kostnaderna för att ordna och driva den allmänna anläggningen. Enligt fastighetsägaren fanns ingen fastställd investeringsplan när avgiften började uttas och det inte framgår när projekten ska starta.

Enligt 30 § första stycket i vattentjänstlagen får inte avgifterna överskrida det som behövs för att täcka de kostnader som är nödvändiga för att ordna och driva VA-anläggningen. I andra stycket anges dock att medel får avsättas till en fond för framtida nyinvesteringar om, det finns en fastställd investeringsplan, avsättningen avser en bestämd åtgärd, åtgärden och de beräknade kostnaderna för den redovisas i planen, det av planen framgår när de avsatta medlen är avsedda att tas i anspråk och planen innehåller de upplysningar som i övrigt behövs för att bedöma behovet av avsättningens storlek.

VA-nämnden konstaterade inledningsvis att möjligheterna att fondera överskottsmedel har funnits enligt praxis men att dessa möjligheter utvidgades i och med den nya vattentjänstlagen. Av förarbetena framgår att dagens användare får ta en något större ansvar för att anläggningen bibehålls och ersätts genom nyinvesteringar som kommer hela VA-kollektivet tillgodo. Medel motsvarande investeringsutgiften bör då kunna avsättas för det bestämda ändamålet i en investeringsfond och avsättningen redovisas i en fastställd investeringsplan. Det finns ingen bestämd tidsgräns för planen men de upptagna investeringarna bör inte ligga för långt fram i tiden, normalt mindre än tio år.

Investeringsplanerna i det aktuella målet har enligt VA-nämnden den konkretisering som kan krävas med hänsyn till att det är fråga om planering som inte till alla delar kan krävas vara upphandlad och klar. En prövning om det föreligger ett otillåtet överuttag kan göras först efter att storleken av de avsatta medlen kan ställas mot de utförda nyinvesteringarna. Huvudmannen måste för de avsatta medlen ha en sådan bokföring och redovisning att det direkt går att hänföra avsatta belopp till identifierbara nyinvesteringar. Ett eventuellt överskott ska betalas tillbaka till VA-kollektivet.

VA-nämnden anser att de i lagstiftningen uppställda kraven för framtida fondering i rimlig utsträckning har fullgjorts.

VA-nämndens beslut: BVa 84 Va 8/12

Gilbert Nordenswan